

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 4.11.2019 r.
COM(2019) 576 final

Zalecenie

DECYZJA RADY

**upoważniająca Komisję Europejską do rozpoczęcia negocjacji między Unią Europejską
a Republiką Białorusi dotyczących umowy o współpracy i wzajemnej pomocy
administracyjnej w sprawach celnych (CCMAA)**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W ostatnich latach odnotowano postępy w stosunkach między UE a Białorusią, a dwustronny handel towarami między UE a Białorusią stale rośnie. Unia Europejska jest drugim głównym partnerem handlowym Białorusi, a jej udział w ogólnym handlu tego kraju wynosi niemal jedną trzecią. Jednocześnie z fabryk na Białorusi pochodzi znaczna część (szacuje się, że ponad 15 %) nielegalnych wyrobów tytoniowych zajmowanych przez organy celne państw członkowskich UE. Nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi przynosi szacunkowo budżetom UE i jej państw członkowskich straty szacowane na ok. 10 mld EUR rocznie. Nielegalny handel wyrobami tytoniowymi podważa również unijną i krajową politykę w zakresie zdrowia publicznego, a tym samym przyczynia się każdego roku do wielu zgonów związanych z paleniem tytoniu. W 2013 r. UE przyjęła kompleksową strategię¹ zwalczania nielegalnego handlu wyrobami tytoniowymi, która nadal jest aktualna². Kluczowym elementem tej strategii jest zacieśnianie współpracy z głównymi krajami pochodzenia i tranzytu. W związku z tym niniejszy wniosek wynika z potrzeby państw członkowskich UE i ich przedsiębiorstw ustanowienia ram prawnych w zakresie współpracy celnej i wzajemnej pomocy administracyjnej z Białorusią.

Ze względu na specyficzny kontekst historyczny Białoruś jest jedynym krajem we wschodnim sąsiedztwie UE i jedynym państwem Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej, z którym UE nie ma formalnej podstawy prawnej współpracy celnej i wzajemnej pomocy administracyjnej. Konieczne jest zatem zawarcie umowy międzynarodowej w celu zapewnienia podstawy prawnej dla współpracy celnej, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa łańcucha dostaw i ułatwień w handlu, oraz w zakresie wzajemnej pomocy administracyjnej w zapobieganiu naruszeniom przepisów prawa celnego, prowadzeniu dochodzeń w sprawie tych naruszeń i zwalczaniu ich. Umowa z Białorusią będzie odpowiednim narzędziem zwalczania oszustw celnych.

Z uwagi na fakt, że ogólne stosunki UE z Białorusią rozwijają się, nadszedł czas, by wypełnić tę lukę w stosunkach zewnętrznych UE w sąsiedztwie w dziedzinie cel. Inicjatywa ta jest zgodna z konkluzjami Rady w sprawie Białorusi z lutego 2016 r., w których stwierdzono, że UE pozostaje otwarta na dalszy rozwój stosunków z Białorusią oraz na podjęcie dalszych kroków w celu wzmocnienia stosunków politycznych i współpracy sektorowej w odpowiednim kontekście. Nawiązuje ona również do niedawnych kontaktów politycznych w kontekście posiedzenia grupy koordynacyjnej między UE a Białorusią, które odbyło się w dniu 25 kwietnia 2019 r., oraz wizyty komisarza Günthera Oettingera w Mińsku w lutym 2019 r. Wzmocnienie naszej współpracy z Białorusią jest również kluczowym elementem przyjętego przez Komisję w grudniu 2018 r. planu działania w sprawie zwalczania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi w latach 2018–2022³.

Niniejsza inicjatywa nie jest częścią programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

• Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Komisja zawarła umowy, w tym zawierające postanowienia dotyczące współpracy celnej i wzajemnej pomocy administracyjnej, ze wszystkimi krajami sąsiedztwa wschodniego,

¹ COM(2013)324

² COM(2017)235 Sekcja E.

³ COM (2018)846, pozycja A.2.7.

a także ze wszystkimi pozostałymi krajami członkowskimi Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej: z Rosją⁴, Armenią⁵, Kazachstanem⁶ i Kirgistanem⁷.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejsze zalecenie jest spójne z innymi politykami Unii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Proceduralną podstawę prawną stanowi art. 218 ust. 3 i 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Przedmiot umowy byłby częścią wspólnej polityki handlowej Unii, a zatem materialną podstawą prawną decyzji w sprawie podpisania i zawarcia umowy będzie art. 207 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zgodnie z art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) niniejsza inicjatywa wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE (wspólna polityka handlowa). Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

- **Proporcjonalność**

Zalecenie Komisji jest zgodne z zasadą proporcjonalności.

Umowa międzynarodowa jest odpowiednim i niezbędnym instrumentem służącym zapewnieniu podstawy prawnej do współpracy celnej i wzajemnej pomocy administracyjnej z państwem trzecim, a także w świetle naszego celu, jakim jest nawiązanie współpracy celnej z Białorusią, ponieważ jest to jedyny kraj na wschodniej granicy UE, który nie jest jeszcze objęty żadnym porozumieniem w sprawie cel.

- **Wybór instrumentu**

Decyzja Rady Unii Europejskiej

3. WYNIKI OCEN *EX-POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex-post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy

⁴ Dz.U. L 327/1 z 28.11.1997

⁵ Dz.U. L 239/1 z 9.9.1999

⁶ Dz.U. L 29/1 z 4.2.2016

⁷ Dz.U. L 196/46 z 28.7.1999

- **Ocena skutków**

Umowa ma na celu poprawę stosowania przepisów prawa celnego poprzez współpracę i wzajemną pomoc administracyjną między organami celnymi UE i Białorusi.

Będzie to miało pozytywny wpływ ze względu na dostosowanie przepisów i nawiązanie komunikacji z Republiką Białorusi.

Oczekuje się pośredniego pozytywnego wpływu, jakim będzie poprawa właściwego stosowania przepisów celnych dzięki wzajemnej pomocy administracyjnej i współpracy celnej, a tym samym ograniczenie oszustw celnych, zwłaszcza przemytu tytoniu, czego skutkiem będzie wyższy poziom dochodów w UE z cel i podatków.

Tekst ewentualnej umowy byłby – z zastrzeżeniem wyników negocjacji – podobny do porozumień zawartych z krajami sąsiadującymi z Białorusią oraz z innymi krajami Eurazjatyckiej Unii Gospodarczej, której Białoruś jest członkiem i która posiada wspólny regionalny kodeks celny.

W odniesieniu do treści dotyczącej wzajemnej pomocy administracyjnej znaczna jej część ma charakter formalny i proceduralny, zatem projekt tekstu nie powinien podczas negocjacji ulec znaczącym zmianom.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Niniejsza inicjatywa nie jest częścią programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

- **Prawa podstawowe**

Zalecenie jest spójne z traktatami UE i z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Umowa o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych nie będzie miała bezpośredniego wpływu na budżet UE.

Umowa będzie wymagała środków finansowych i administracyjnych w celu ustanowienia wspólnego komitetu oraz ewentualnych wyjazdów służbowych i rozmów dotyczących jej wdrożenia.

Zalecenie

DECYZJA RADY

upoważniająca Komisję Europejską do rozpoczęcia negocjacji między Unią Europejską a Republiką Białorusi dotyczących umowy o współpracy i wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych (CCMAA)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 218 ust. 3 i 4,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym upoważnia się Komisję do rozpoczęcia w imieniu Unii Europejskiej negocjacji z Republiką Białorusi dotyczących umowy w sprawie współpracy celnej i wzajemnej pomocy administracyjnej.

Artykuł 2

Negocjacje prowadzone są na podstawie wytycznych negocjacyjnych Rady określonych w załączniku.

Artykuł 3

Komisja będzie prowadziła negocjacje w konsultacji z [nazwa komitetu specjalnego do uzupełnienia przez Radę].

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*